

Fragment kamienicy na rogu ul. Marszałkowskiej i Wilczej z tarczą zegara, zaprojektowanego w technice mozaiki szklonej. Projekt ten w dużym stopniu wzorowany jest na motywach sztuki ludowej, podobnie zresztą jak i szereg innych prac o technice mozaikowej przygotowanych do realizacji przez prof. Jasińską - Zuławską. Fot. Janusz Bułhak.

CERAMIKA W ARCHITEKTURZE

Urządzona w gmachu „Zachęty” wystawa „Szczegół ceramiczny w architekturze” trwała krótko, bo niespełna miesiąc, wzbudziła jednak duże zainteresowanie zarówno wśród artystów jak i architektów warszawskich. Ekspozycjami na wystawie były prace wykonane w warsztatach WWSP w Sopocie przez prof. H. Jasińską - Zuławską wraz z grupą studentów: Alkiewicz, Głowczewska, Leszczyńska, Massalska Dobrowolska, Dąbski, Kizłotek, Luterek, Miżerski, Radkowska, Radkowski, Przeluska i Rupniewski.

Podjęte przez ten zespół próby projektowania i realizowania fragmentów budowlanych w materiale ceramiki architektonicznej szły w kilku kierunkach. Najszersze potraktowano dział, obejmujący mozaiki szklone i terrakotowe. Do mozaik szklonych należą te i n. w. docne na naszych zdjęciach: tarcza zegarowa, sklepienie, narożnik i supraporta.

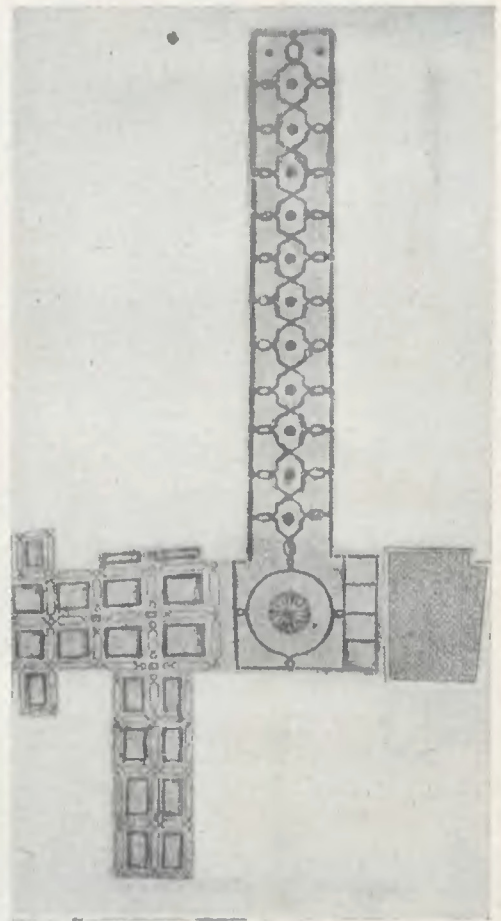
Drugim rodzajem stanowią mozaiki terrakotowe, tylko jeden raz palone, bez szkliwa, używane o gamie barw ograniczonej przez kolor, mątych do produkcji glin. Skali kolorów szukano w naturalnych zabarwieniach glin i w sposobie wypalania. Lico mozaiki terrakotowej można szlifować, uzyskując w ten sposób gładką powierzchnię, nie chwytającą kurzu.

Następnym tematem, bogato uwzględnionym na wystawie — to relief ceramiczny: kartusz, medallion, kaflę rzeźbione, okładzina, obramowanie okien, gzymsy itd. Tego rodzaju detale, stosowane we wnętrzu, zdały dobrze egzamin. Użyte ich w fasadach jako акцен-

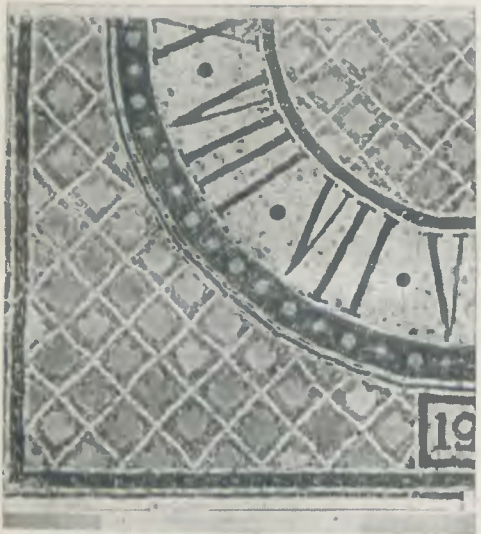
tu kolorowego może być słuszne i celowe — z tym jednak, że detale o charakterze ściśle architektonicznym, jak np. gzymsy, portale itp. musiałyby być opracowywane wspólnie z projektującym architektem.

Tematem odrębnym — jeżeli chodzi o materiał, ale pod względem koncepcji artystycznej i techniki wykonania zbliżonym do tematów poprzednich, jest mozaika marmurowa i kamienna, mogąca stanowić rozwiązanie podłogi placu, ciągu pieszego itd. Na wystawie w „Zachęcie” pokazano rozwiązania na mozaikę, z odłamków płyt marmurowych, ciągu pieszego wzdłuż zachodniego zaplecza Nowego Świata. Podjęcie tego zagadnienia przez plastyków jest uzasadnione tym chociażby, że dziedzina ornamentyki leży bliżej malarstwa, niż architektury.

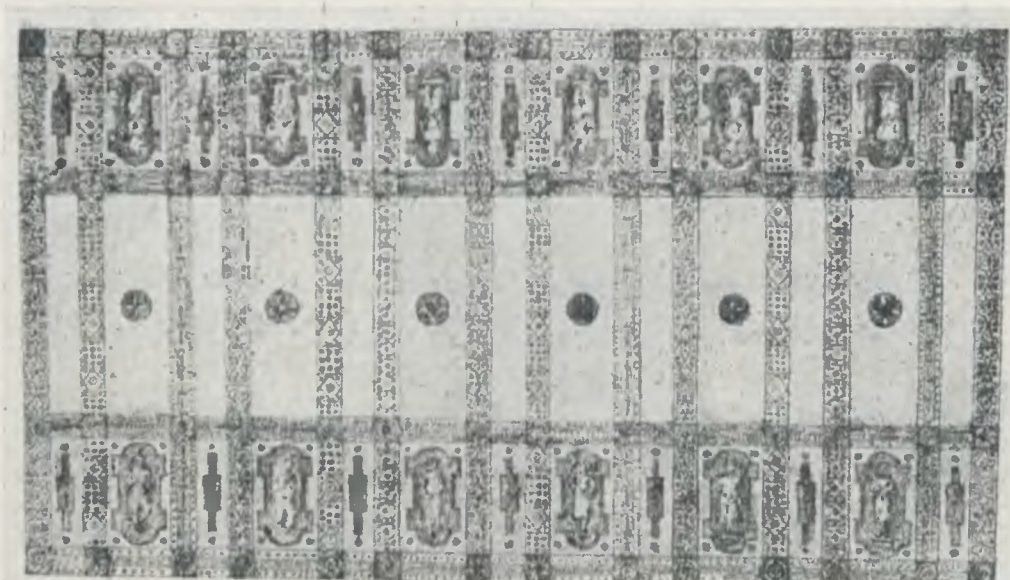
Należy z uznaniem podkreślić, że prof. Jasińska - Zuławska i kierowany przez nią młody zespół kładzie duży nacisk na związanie projektów plastycznych z projektami architektonicznymi. Pracowano więc na konkretnych projektach fasad MDM, placu 3 Krzyży, zaplecza Nowego Świata, na projektach lokali użytkowych. Dla opracowywanego detalu plastycznego szukano oparcia w wzorach sztuki ludowej, na ornamentyce starych tkanin np. projekt sklepienia oparto o podział ornamentu pasa szlucowego. Mozaika ceramiczna znajduje zastosowanie przy urządzeniu wzorowych osiedli robotniczych, przy ozdabianiu, budowanej na zasadach socjalistycznych, nowej Warszawy.

Projekt podłogi ciągu pieszego wzdłuż zachodniego zaplecza Nowego Świata. Ornament ułożony został z odłamków płyt marmurowych o odpowiednio dobranych kolorach. Na zdjęciu widzimy rzut poziomy ciągu pieszego w pobliżu ul. Chmielnej. Fot. Janusz Bułhak.

Fragment tarczy zegarowej, którą w całości widzimy na zdjęciu innym, przedstawiającym część fasady kamienicy na MDM-le. Mozaikowa tarcza wykonana została z barwnej ceramiki szklonej z polyskiem, odpornej na wpływy atmosferyczne. Fot. Janusz Bułhak.

Projekt rozwiązania sklepienia w bramie przelotowej na MDM. Na samo sklepienie przypada część środkowa projektu, z ornamentem skrajnym wypadającym już na ścianie pionowej. Materiał: mozaika szklona, barwna. Ornament wzorowany na kompozycji rysunkowej pasa szlucowego. Fot. Janusz Bułhak.

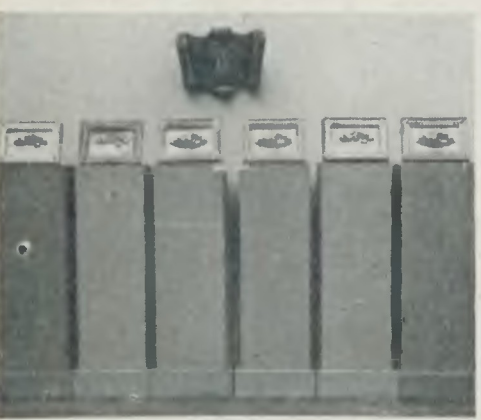
Fragment sklepienia, wykonany na łuku w mozaice szklonej z polyskiem. Przeważają barwy — żółta i szafirowa. Projekt plastyczny sklepienia odpowiada konkretnemu projektowi architektonicznemu jednego z budujących się domów na MDM. Fot. Janusz Bułhak.

Supraporta wykonana w technice mozaiki szklonej. Wstawka nad wejście frontowe do sklepu MHD na terenie Marszałkowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej.

Fragment stoiska wystawy w „Zachęcie” z okładziną ceramiczną, z profilem gzymsu, rozetami i medallionem. W górze umieszczono wzory kolorowych szklów, najczęściej stosowanych w mozaice ceramicznej. Fot. Janusz Bułhak.

Na górze kartusz ceramiczny w polewie szafirowej z żółtawymi cyframi. Na dole kafel z płaskorzeźbą, powtórzony kolejno sześć razy prezentując on za każdym razem inne zestawienie kolorów. Fot. Janusz Bułhak.

Widek ogólny sadzawki, znajdującej się w ogrodzie pałacu Prezydium Rady Ministrów, od strony skarpy. Projekt i prace realizacyjne wykonali H. i J. Zuławscy przy współudziale R. Madeyskiego i J. Wojciechowskiego.

Fragment sadzawki w ogrodzie przy pałacu Prezydium Rady Ministrów na Krakowskim Przedmieściu. Wyk.: H. i J. Zuławscy przy współpracy R. Madeyskiego i J. Wojciechowskiego.